

# Ambasadorul

Autor: Thomas Hürlimann

Scriitorul elvețian **Thomas Hürlimann** s-a născut 1950 în orașul Zug. A studiat Filozofia la Zürich și apoi la *Freie Universität* Berlin. A scris numeroase piese de teatru, povestiri și romane. Dintre acestea din urmă, *Der große Kater* (*Marele Kater*; Kater, numele personajului central, înseamnă „motan”, dar și „mahmureală”, după cum poate fi și nume propriu, precum cel al celebrului dramaturg și regizor german Fritz Kater) a fost ecranizat cu marele actor german Bruno Ganz în rolul protagonistului. Distins cu numeroase premii importante, printre care și **Joseph-Breitbach-Literaturpreis** (50.000 de euro), **Premiul Thomas Mann** ș. a., Hürlimann e membru corespondent al Academiei Artelor din Bavaria și membru al Academiei Artelor din Berlin. Operele sale au fost traduse în 22 de limbi.

## Sinopsis

**Distribuție:** 1 f, 3 b

**Genul:** dramă

Pe 8 mai 1945, Germania nazistă a capitulat iar Heinrich Zwygart, din 1938 și până la sfârșit, ambasadorul Elveției la Berlin, se-ntoarce acasă. La fel ca și tatăl său, care-i aproape orb (orbirea lui având și eventuale valențe simbolice), Zwygart se așteaptă ca, la frontiera cu țara natală, să fie primit în triumf. Sau măcar cu calde și solemne strângeri de mâini de rang înalt, ca semn al gratitudinii pe care guvernul său i-o datorează. Fiindcă el, Heinrich Zwygart, prin atitudinea sa pragmatică și diplomația lui abilă, a reușit, timp de șapte ani, să păstreze intactă neutralitatea Elveției. Și să-i asigure un comerț cât se poate de profitabil cu Germania lui Hitler. E drept că, om de viață fiind, el a știut și să savureze avantajele funcției, dar asta a fost o răsplată nesemnificativă pentru serviciile de o valoare inestimabilă pe care le-a făcut țării sale.

Numai că, la frontieră, atmosfera e rece. La propriu și la figurat. Nu numai că lipsesc surlele și trâmbițele (în schimb, în acest timp, acasă, într-o atmosferă de febrilă așteptare, sora și tatăl îi pregătesc o primire festivă, cu ghirlande și lampioane). Dar nici măcar nu e lăsat să intre în țară, cel puțin pentru început.

Abia după o oră de umiltoare așteptare, ambasadorul micuței țări neutre – într-un fel, adevărata câștigătoare a celui de-al Doilea Război Mondial – poate călca pe pământul patriei și reveni acasă. Poate că de atâta timp au avut nevoie cei doi electricieni suspecti care au descins la locuința lui pentru a instala microfoanele? Ajuns acasă, atmosfera e și mai tensionată. Propaganda și-a spus cuvântul, oamenii din sat îi urăsc, pe el și pe sora sa. Mai mult, Zwygart pare a avea motive să se teamă chiar pentru viața lui.

Căci parlamentul țării sale nu doar că-i ignoră meritele, dar le și șterge din istorie: vrea să facă uitată colaborarea Elveției cu Germania nazistă și atribuie meritele pentru faptul că Elveția nu a fost ocupată de Germania ... penibilului general al armatei helvete. Acela care, încă de la început, a decis din proprie inițiativă reducerea cu o treime a efectivelor sale, ca dovadă de bunăvoință și prietenie față de Hitler. Finalul piesei îl surprinde la Zwygart la pian, înecându-și amarul în acordurile lui Wagner și-și declară atașamentul față de marile valori ale culturii germane: Nietzsche, Hölderlin, Wagner...

## Comentariul lui Scora

O piesă fără-ndoială politică, dar în care se află-n prim-plan omenescul, prea omenescul, vorba lui Nietzsche cel atât de-ndrăgit de protagonist. Personaje foarte frumoase, extrem de ofertante pentru actori. O tensiune dramatică impecabil dozată, aflată-ntr-un crescendo continuu, care lasă loc însă și unei atmosfere de o poezie amară. Rareori un text cu un mesaj politic atât de brutal are parte și de personaje cu o psihologie construită cu mare finețe și precizie și cu dialoguri în care emoția și tensiune se-mbină atât de armonios. Câte despre scriitură – ea corespunde tuturor standardelor cuprinse-n sintagma celebră „well made play”, în accepția ei modernă. Realismul psihologic, finețea scriiturii, articularea situațiilor dramatice susțin impecabil mesajul complex al acestui text. (Piesa se bazează pe o realitate istorică, al cărei protagonist a fost Hans Frölicher, ambasadorul Elveției la cancelaria lui Hitler pe toată perioada celui de-al Doilea Război Mondial.)

## Detalii tehnice

**Premiera absolută** a avut loc în mai 1991, la Schauspielhaus Zürich, în regia lui Achim Benning. Era anul în care Confederația Helvetă sărbătorea 700 de ani de la înființare, drept cea mai veche democrație modernă.

**În România**, piesa a fost prezentată în 2001 ca spectacol-lectură la Teatrul Act, în cadrul programului ACTul Lecturii, cu Valeria Seciu și Marcel Iureș în rolurile fraților Zwygart.

**Drepturile de reprezentare** aparțin editurii Fischer: S. Fischer Verlage, Katrin Meerkamp (pentru Europa de Est), +49 69 6062 – 308, [katrin.meerkamp@fischerverlage.de](mailto:katrin.meerkamp@fischerverlage.de). Editura Fischer este reprezentată în România de Simona Kessler (Kessler Agency).

**Drepturile asupra versiunii românești:** Victor Scoradeț, tel. 0722 408 530, e-mail: [vicmarsco@yahoo.de](mailto:vicmarsco@yahoo.de)

## Mostră text

*REGINE în camera alăturată, vorbește la telefon.*

**REGINE** Vă rog să-mi faceți legătura cu departamentul politic!

Mulțumesc.

Aici Regine Zwygart. Da, sora lui.

Aș putea vorbi vă rog cu domnul Hoby?

Mulțumesc.

Aici Regine Zwygart. Dumneavoastră sunteți, domnule Hoby?

Da, vă mulțumesc foarte mult.

Nu, ascultați. Ne-au trimis niște oameni în casă, chipurile electricieni. Sunt de la dumneavoastră?

Electricieni! Da!

Nici asta nu știu. Nu, acum vă rog să mă ascultați cu atenție.

Azi dimineață, fratele meu a trecut granița. Trebuie să sosească dintr-o clipă în alta. L-ar întoarce pe dos.

Poftim?

Probabil o percheziție.

(Tare.) Percheziție!

Dar asta spun și eu într-una. O astfel de primire l-ar răvăși pentru mult timp. A trecut printr-un război. *(Tare, clar.)* Domnii aceștia nu trebuie cu nici un chip să mai fie aici, atunci când fratele meu –

Da.

Da.

Da.

Dar trebuie să vă grăbiți. Vă mulțumesc foarte mult! Mulțumesc frumos! Vă mulțumesc!

*(Închide telefonul.)*

*Colonelul, cu ochelari negri și baston de orb.*

**COLONELUL** E totul gata?

**REGINE** *(strigă.)* Da, papá.

**COLONELUL** Ghirlande, fanioane, steaguri?

**REGINE** Astea au mai rămas de pus.

**COLONELUL** Au rămas de pus?!

*REGINE, cu o ghirlandă împodobită cu flori.*

**REGINE** Am vrut să aștept, să văd mai întâi cum se comportă Föhnul. Suflă din ce în ce mai tare.

**COLONELUL** Atunci n-are decât să ne sfășie steagurile, Föhnul ăsta. Astăzi se întoarce fiul meu de la război. Șase ani de război, iar la urmă de tot era înconjurat de ruși. E cazul să înălțăm steagurile, Regine, oricât ar sufla de tare.

(...)

**REGINE** Peste noapte, Zwygart a fost dat uitării. Și uitat a rămas. Căci din uitarea oamenilor, spune poetul, nu se mai întoarce nimeni, la fel de puțin ca și din veșnicie.

*(Ea închide ușa cu geam care dă în balcon.)*

**ZWYGART** Pur și simplu nu înțeleg. Până în ultima zi de război am fost activi. Noi am derulat afacerile lor financiare, le-am produs Messerschmidt-urile, le-am cumpărat cărbunii, le-am livrat orez, brânză, rufărie proaspătă, și acum, peste noapte, suntem un popor întreg de luptători în rezistență?

Bineînțeles. Avem nevoie de un trecut în care să putem crede.

*(Zâmbește obosit.)*

Da; poate.

**REGINE** A trebuit să încheiem un fel de legământ cu amărăciunea. Cu amărăciunea a trebuit să – să colaborăm.

*(Chicotește.)*

*(Se face iarnă. Cade zăpada. ZWYGART se așează la pian.)*

**REGINE** Papă a murit puțin mai târziu, seara, așa spre ora zece, pe la nouă și jumătate. În noiembrie trebuie să fi fost. Sau octombrie? În orice caz, ninge deja.

*(Tăcere. Șed nemișcați.)*

**REGINE** Chiar de tot nu a renunțat fratele meu la speranța de a mai fi reabilitat. Apoi a obosit. A îmbătrânit repede.

*(Deschide Stechlin-ul.)*

Ultimele sale luni, Heinrich și le-a petrecut la pian. Eu ședeam aici pe scaunul ăsta. Cu spatele spre munte.

*(Ea începe să citească.)*

**ZWYGART** Eu am fost acela drept care m-au luat. Eu am fost trădătorul.

**REGINE** Bla-bla-bla. Acum cântă, Heinrich, asta ne mai alungă frigul.

**ZWYGART** Țara noastră s-ar putea să fie frumoasă. Dar un gând de-al lui Nietzsche: nu e el mai frumos? Un vers de Hölderlin, moartea îndrăgostiților din Tristan: nu sunt ele mai sfinte, mai mărețe? Pentru toate astea, Regine, ne-am fi vândut cu dragă inimă.

*(Cântă Moarte Îndrăgostiților din Tristan.*

*Zăpada cade din ce în ce mai deasă.*

*Cortina.*

*Finis.)*